

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De [dominica] in ramis palmarum clxxix

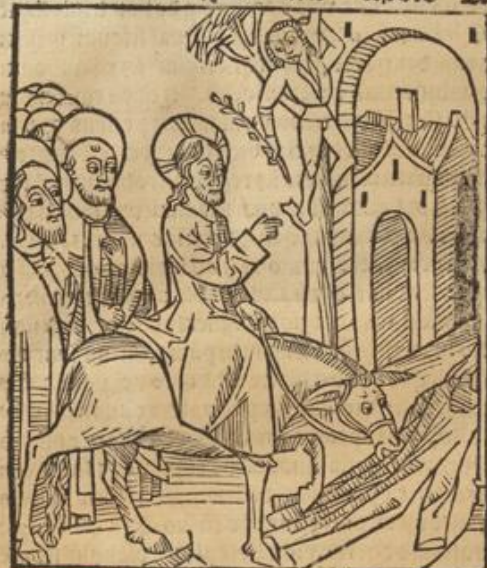
[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

Domínica in ramispalmarū

lore afficitur p̄siderando vbi fuit. vbi erit. vbi est. z vbi nō est. Tbi fuit inq̄t in pctō. vbi erit in iudicio. vbi est: in miseria. vbi nō est in glia. Dñi ergo interiores vel exteriores lacrimas fundit p̄siderando sc̄z q̄ fuit in pctō z de ipso rōnem reddet i iudicio. tūc istud tēplū iam semel aqua asp̄gitur. Dñi aut̄ p̄ miseria in qua est ad fletū p̄pungitur. tunc sc̄do aqua dirigit. Dñi p̄ glia in qua nō est lacrimas fundit. tūc tertiā aquā asp̄git. Hinc aut̄ aque admiscētur vinū. sal z cineres q̄ cū his lacrimis debem⁹ h̄re vinū spūalis exultationis. sal matūre discretionis. z cineres p̄funde humilitationis. Uel per vñū limpharū intelligit̄ hūilitas xp̄i quā habuit in carnis susceptiōe. Vñū em̄ limpharū est verbū humanatū. Per salē intelligit̄ sanctitas sue vite q̄ est oibus p̄dimentū religionis. Per cinerē intelligit̄ ei⁹ passio. His igit̄ trib⁹ cor nostrū asp̄gere debem⁹. sc̄z hūilitas incarnationis p̄ qd̄ p̄nocemur ad hūilitatē. exēplo sue p̄uersionis. p̄ qd̄ informemur ad sanctitatē. z mēoria passionis p̄ qd̄ incitemur ad charitatē. Quarto scribit̄ in hoc tēplo cordis spūale alphabetum suē spūalis scriptura. Hec aut̄ scriptura q̄ ibi scribit̄ triplex est sc̄z dicamina faciēdoz. testimonia diuinoz hūilitatē. accusatio pp̄rioz delictoz. De his trib⁹ roma. ij. Cū em̄ gētes q̄ legē nō h̄nt naturalr ea q̄ legis sunt faciunt eiusmodi legē nō h̄ntes ipsi sibi sunt lex q̄ oñdunt opus legis scriptū in cordibus suis. Ecce primū. Testimoniū readente illis p̄sentia ipsoz. Ecce sc̄dm. Et inter se inuicē cogitant. nō accusantiū. vel etiā defendentiū. Ecce tertiū. Quarto debēt pingi cruces. i. asium penitētie austeritates q̄ quidē dñt inungi z igne illustrari. q̄ nō solū ferēde sunt patiēter. s̄ etiā libenter. qd̄ significat̄ p̄ vnctionē. z ardēter. qd̄ significat̄ per ignē. Vñ verū. Qui morat̄ in timore crucē xp̄i portat patiēter. Qui p̄ficit in spe portat libēter. Sed q̄ p̄summat̄ in charitate amplectit̄ iam ardentē. Itē. Multi vidēt crucez n̄ras. s̄ nō vidēt vnctiones n̄ras. Qui ergo in se bibit veretēpiū ad honorē dei dedicatū erit dign⁹ panē in quo xp̄s habitet p̄ gr̄am. vt tandē in eo habitare dign⁹ p̄ gloriā. Ad ipse nobis p̄stare dign⁹. Qui viuit z regnat deus per omnia secula seculoz. Amen.

Explicit legenda aurea siue lombardica hystoria iacobi de voragine episcopi ianuenfis.

Sequuntur legende post corpus vo
luminis pro maiori vtilitate adiucre.
Dñica in ramispalmarū dxxix A

Hodie sancta mater ecclesia duas p̄cessiones solemniter recolat. Prima fuit qua iudei a monte oliuati vsq̄ in hierlm cū ramispalmarū z oliuarū z cū magnis canticis ipm̄ associauerūt. Et ista p̄cessio fuit magne reuerentie z honoris. Et hanc resp̄sent. recollit̄ in hodierno euangelio. Sc̄da p̄cessio fuit qua iudei christū a hierlm in montē caluarie cū magnis obprobrijs z irrisomb⁹ deduxerūt. Et iste fuit ignominie magne z doloris. Et hanc resp̄sent. recollit̄ in euangelio passionis hodierno. Circa primā p̄cessionem quatuor sunt videnda. Primo a quib⁹ ista p̄cessio sit facta. q̄ nō est facta a magnis aut diuitibus: sed a pueris z paup̄b⁹. Vñ d̄: in euangelio hodierno. Prima aut̄ turba strauerūt vestimenta sua i via. Dñi em̄ pueri z paupes xp̄m p̄cessionariē deducebāt p̄bet z prinicipes xp̄i morē tractabāt. Simples em̄ z paupes xp̄o adherēbāt. Vñ xp̄s de oib⁹ d̄: vñ solū sc̄z Zachēū habuit amicum. Vñ luce xix. Xp̄s de oibus porētib⁹ vñ solū sc̄z centurionē habuit. Vñ math. viij. De oibus sapiētib⁹ vñ solū sc̄z nicodemū habuit. Joh. ij. Vñ i. cho. in. i. Videte vocationē vestrā fr̄es q̄ nō multi sapiētes sc̄dm carnē. nō multi potētes. nō multi nobiles: sed qui stulti sunt mūdi elegit dñs: vt p̄fundat sapiētes. Sc̄cūdo vidēdum est quare tristis vadens ad mortē tantū honorē recipere vo-

Domínica in ramis palmariū.

tristis vadens ad mortem tantū honorē recipere vo-
luit cū alias honores et regnū respicit. vt dicit Job.
vi. Hoc dicendū qd xps hoc ideo fecit qd ille qui cō-
stitutus est honoribus magnis debet habere mor-
tis memoriā vt nō supbiat. Si autē quis habet ma-
gnas diuitias cogitet qd vadit ad mortē et qd de
oibus suis diuitiis nichil nisi vile sudariū secum
portabit. Unde dicebat iob. xvij. Qui fui magnus
faciū consui sup cutem meā et operui cinere carnē
meā. Item eiusdē. i. Nudus egressus sum de vte.
ma. m. nu. il. reuer. Si quis est in magnis honori-
bus pstitutus cogitet qd vadit ad mortē vbi si erat
in gradu supmoponebat in loco infimo. qd sub terra
Si sup alios ascenderit dñando serpētes et bestie
sup ei⁹ foucā ascendet pculcādo eū ideo. Ecclē. x.
dicit. Cum morib⁹ hō hereditabit serpentes bestias
et vermes. Itē cum aliquis nutrit corpus suum di-
uersis delicijs. diuersis colorib⁹ ipsum ornando.
voluptates carnis exercendo. cogitet qd vadit ad
mortē vbi vermes corpus suū delectate nutritū co-
medent et lacrabūt. Job. xxvij. viscera ei⁹ plena
sunt ad pē et medullis ossa illi⁹ plena irrigātur. et
tū in puluere dormiet et vermes opient eos. Hūgo
de scō victore in libro de claustrō anie. sic ait.
Cur carnē tuam preciosis rebus impinguas quā
post pau. os dico vermes comesturi sunt in sepul-
cro. et animā tuam preciosis epibus non adornas qd
deo et angelis ei⁹ pstantia est in iudicio. Cur ani-
mā tuā vilipenas et ei carnē preponis ancillas
diāri et diām ancillari: magna abusio est. **Ter-**
cio videndū est qd xps tanto honore sibi impenso
voluit lacrimas emittere. Dicit cōm luce. xix. Xps
cum venisset hierlm cū tanto honore fleuit sup eā:
In hoc ipse voluit ostēdere qd gaudia et honores
hui⁹ seculi lacrimis et dolorib⁹ sunt pmixta. In
cclo omnia sunt pura. In mūdo oīa mixta sunt fe-
tulenta. Unde aug⁹. in libro de trim. in psona xpi
dicit. Quid est illud cro illoz deus: nisi cro omnia
quēcūq; desiderātur. scz vita. salus. victus copia.
glia. honor et pax. Ista in celo omnia sunt pura in
mundo mixta in inferno fetulenta. Videam⁹ per
ordinē. vita in celo est pura. qd ibi est sine morte.
put est in mūdo est: qd ibi est vita cum morte. pro-
ut est in inferno est fetulenta et corrupta: qd ibi est
mors sine vita. Salus put est in celo est pura: qd
ibi est salus sine egritudine. prout est in mūdo est
mixta: qd ibi est salus et egritudo. put est in infer-
no fetulenta et corrupta: qd ibi est sola egritudo si-
ne sanitate. Victus. id est. facietas. put est in celo
est pura qd ibi est facietas sine esurie. put est in

mundo est mixta: qd ibi est facietas et esurie. put
est in inferno est fetulenta et corrupta: qd ibi est sū-
ma esurie sine facietate. Copia. i. diuitie prout
sunt in celo sunt pure: qd ibi sunt diuitie sine pau-
perrate. put sunt in mundo sunt mixte qd ibi sunt
diuitie et paupertas. put sunt in inferno sunt fetu-
lente et corrupte: qd ibi est summa paupertas sine di-
uitiis. Etia. i. pulcritudo. put est in celo est pulcra
qd ibi est pulcritudo sine deformitate. prout est in
mūdo est mixta qd ibi est pulcritudo cū deforma-
te. prout est in inferno est fetulenta et corrupta qd
ibi est deformitas sine pul. ritudine. Honor prout
est in celo est purus qd ibi honor sine indignitate.
Sed. put est in mūdo est mixtus qd ibi est honor
cū indignitate. put est in inferno est fetulentus et
corrupt⁹ qd ibi est decus sine honore. Pax. put est
in celo est pura qd ibi est pax sine p̄turbat. one. p-
ut est in mūdo est mixta qd ibi est pax cū p̄turbat-
one. put est in inferno est fetulenta et corrupta qd
ibi est p̄turbatio sine pace. Dīa bona. put
sunt in celo sunt puriss. ma qd ibi sunt oīa bona sine
malo. sed vt sunt in mūdo sunt mixta: qd ibi sunt
multa bona p̄mixta malis. put vero sunt in infer-
no sunt fetulenta et corrupta: qd ibi sunt oīa mala
sine cōmixtione alicui⁹ boni. Ista oīa dicit pp̄ba
dauid. Calix in manu dñi vim meri plen⁹ mixto
et inclinatur ex hoc in hoc veruntū fex ei⁹ nō est ex
inanita bibēt ex eo oēs p̄tiores terre. Ex his ver-
bis hētur qd de⁹ habet tres calices. vn⁹ est plen⁹ vi-
no mero. In isto bibunt oēs in celo. Iste est calix
plen⁹ est vita. sanitate. copia. diuitiis. honore. et.
Ali⁹ calix est plen⁹ ex mixto. et de alio habūt doses
in mūdo. qd calix iste plen⁹ est sanitate cū egritu-
dine. facietate cū esurie. diuitiis cū paupertate et.
Terc⁹ calix est plen⁹ fece. et de isto d. but dānati
in inferno. et iste est plen⁹ egritudine. morte. paup-
tate. deformitate et oibus alijs. **Quarto** vidēdū
est quare xps noluit sedere sup equū sed sup asinā
hoc ideo fecit: qd nō sedet in cordib⁹ sup̄boz s; hu-
milū et māfuctoz. Chasioscro nō sedet xps in cur-
ru aureo purpureo vulgēs. nec ascendit sup feruidū
equū dis. ordie amatoz sed sup asinā trāquillita-
tis et pacis amicā. Per equū sup̄b⁹. Per as nūbu-
milis designat. Nam equus si rangit recalcitrat.
Asinus vero in māfuetudine morat. Sic supbi si
reppendunt impatiēter audiūt. qdā anfalia sunt
que nō pmittūt se rangi. Uel qd arrogantia sunt si-
cut leo. Uel qd nimis si iucstrā de mellicari nō p̄nt
sicut lup⁹. vel qd sunt p̄gitiua sicut erici⁹. Sic s̄t
sunt tria genera hoīm que nolūt reppendi. Primi

B ij

De cena domini.

sunt supbi. de quibus ppba dicit. Lange mōtes: id est. lupboꝝ meutes ⁊ fumigabūt p̄ impatiētiā ⁊c. Et eccl. xij. Dives iuste egit ⁊ fremebit paup̄ aut̄ lesus tacebit. Alij sunt in malis indurati q̄ ad instar lupi nō p̄nt domesticari nec ad bonū induci De quibus Eccl. i. Difficile tales corrigūtur q̄ nō lunt cor̄pti. Ideo Eccl. xxxij. Pestifer bō vitabit correctionē. Tercij sūt boīes astuti q̄ si tangūtur. i. cor̄piātur sicut erica statim excusationib⁹ multis se abs. onduūt. P̄. ouerb. xxxvij. Qui absco dunt scelera sua nō dirigētur. qui aut̄ p̄fessus fuerit uiuet ⁊ nō mouet. Circa sc̄dam p̄cessionē notanda sunt duo. Primū q̄ in ista p̄cessiōe fuerūt varietates p̄sonaz. Quidā em̄ fuerūt boni. quidā fuerūt facti mali ⁊ nunq̄ recupauerūt bonitatē sicut iudas. Quidā boni qui sp̄ p̄scuerauerūt sicut beata virgo maria. Alij vero boni ⁊ postea mali postea tñ suam recupauerūt bonitatē. sicut apli q̄ fidem in passione pdiderūt: sed in resurrectione recuperauerūt. Maloz due sunt differētie. Quidā enim fuerūt mali qui postea facti sunt boni: sicut latro a dextis pendēs. ⁊ longin⁹. Alij fuerūt mali q̄ sp̄ in malitia p̄scuerauerunt. sicut latro a sinistris. ⁊ iudei qui crucifixerūt. Ab ista p̄cessiōe q̄ daz fugerūt corpe ⁊ mēte sicut apli qui fugerunt corpalr ⁊ fidē pdiderūt. Itē alij fugerūt nō corpe sed corde. sicut maria magd. ⁊ ceterē mulieres q̄ iuxta crucē corpalr steterūt. sed tñ fidē amiserūt. Alij fugerūt corpe: sed nō corde: sicut credit de iacob fratre dñi. De quo ibero. in li. de uiris illuf. q̄ in passione uotū uouit nō se comesturū: donec videret xpm̄ resurgentē. Alij sunt q̄ nec corde nec corpe fugerūt: sicut virgo brā que iuxta crucē stetit ⁊ fidē integrāl̄ seruauit. Sc̄dm̄ q̄ in ista p̄cessiōe onditur est magna in iudeis voluptatis multiplicitas. In prima em̄ p̄cessiōe iudei fecerūt xpo sex magnos honores. In sc̄da vice sex magna vitupia. In prima cū magna ipsuz reuerētia sup̄ altellū posuerūt: ⁊ in via vestimēta strauerūt In sc̄da cū magna ignominia ipm̄ in patibulo suspenderūt. ⁊ eū suis vestib⁹ spoliauerūt. In prima ramos palmarū ⁊ oliuarū sibi portauerunt. In sc̄da spinas acutissimas capiti suo affixerunt. In prima regē eum appellauerūt. In sc̄da ipsum negauerūt. In prima appellauerūt eū saluatore dīcētes. osanna. i. salua obsecro. In sc̄da negauerūt ip̄z saluatore dīcētes. saluos alios se. se. sal. fa. n̄ p. In prima dixerūt eū bñdictū in noīe dñi. In sc̄da maledictum ⁊ malefactorē esse: ⁊ crucis patibulo eum figēdo dicētes. Tolle tolle: crucifige. ⁊c.

De cena domini.

cxix A

Cena facta est cum diabolus misisset in cor ut traderet euz iudas scarioth. surrexit a cena ⁊ posuit vestimēta sua. Joh̄s. xij. Videm⁹ em̄ q̄ qñ amici separātur ab inuicē solēt primo inuicē epulari. sic sciēs xps q̄ cito a suis a postolis separari deberet pri⁹ cū ipsis cenare uoluit. Unde luce. xxij. Desiderio desiderauī hoc pasca man. vo. añq̄ pa. In hac ergo cena xps assumpit p̄sonā amici. p̄sonā serui. p̄sonā epi. Personā siquidē amici accepit in hoc q̄ tam familiariter comedit. In hac cena comedit agnū pascale. Et qualiter dēat comedi bētur Exod. xij. Nō comedetis ex eo crude qd̄ nec coctū aqua sed tñ assum igni. Sic aliqua p̄hibētur sc̄z ut nō comedat crud⁹ nec aqua coct⁹: ⁊ q̄ sit igne assat⁹. Caro em̄ cruda nō est igne cocta. Caro vero elixa licz sit cocta non tñ est adeo sapida. Illi ergo comedūt cruda qui bñt cor crudū. i. nō coctū igne amoris. Illi comedunt elixū qui nō bñt in corde sapore deuotionis. Illi comedūt assatū igne q̄ bñt cor coctū igne amoris: ⁊ sapidū. Sc̄do debet comedi ei⁹ caput cū pedib⁹ ⁊ intestinis. Caput isti⁹ ignis est eius diuinitas. Un̄. i. corinth. ij. Caput ei⁹ deus. pes eius humilitas q̄ est infirma in natura. intestina sunt ei⁹ anima. ista oīa debem⁹ comedere. fuerūt quidā beretici qui dixerūt xpm̄ nō esse verū deū. isti caput nō comedebāt. alij dixerūt eū nō esse verū hoīem nec bñe verā carnē sed fantastica. isti pedes nō comedebāt. Alij dicebant eum non habuisse animā